

Trusted
Economy
Forum

eIDAS 2.0

- czym jest i jak zmieni
rynek cyfrowy?

Raport przygotowany na rzecz
Trusted Economy Forum –
Edycja polska – eIDAS 2.0

ORGANIZATOR:

Trusted Economy Forum

WYDAWCA RAPORTU:

ZŁOTY PARTNER:

assecO
DATA SYSTEMS

BRAZOWY PARTNER:

AUTENTI®

GŁÓWNE WNIOSKI RAPORTU

- EIDAS 2.0 W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH

JAKIEGO RYNKU, USŁUG I PODMIOTÓW DOTYCZY eIDAS 2.0?

- Notyfikowanych systemów elektronicznej identyfikacji.
- Dostawców usług zaufania mających siedzibę w Unii.
- Przedsiębiorców stosujących Silne Uwierzytelnienia Użytkownika.

JAKIE NOWE ROZWIĄZANIA I USŁUGI WPROWADZA?

- Europejski Portfel Tożsamości Cyfrowej.
- Elektroniczne poświadczenia atrybutów.
- Elektroniczna archiwizacja danych i dokumentów.
- Rejestrowanie danych elektronicznych w rejestrze.
- Zarządzanie zdalnymi urządzeniami do składania podpisu elektronicznego i pieczęci.

JAKIE SĄ PODSTAWOWE KORZYŚCI Z WDROŻENIA eIDAS 2.0 DLA RYNKU CYFROWEGO, FIRM I OBYWATELI?

- Ulepszona identyfikacja osób korzystających z wielu różnych usług niezależnie od branży i skali.
- Uproszczony dostęp do cyfrowych usług w całej Unii.
- Zwiększona kontrola użytkownika nad udostępnianiem danych.
- Uproszczony dostęp do kwalifikowanego podpisu elektronicznego

KIEDY WCHODZI W ŻYCIE?

- Rozporządzenie eIDAS 2.0 weszło w życie 20 maja 2024 r.
- Obowiązkowy dla TSP audyt zgodności z eIDAS 2.0 21.05 2026 r.
- Zwiększona kontrola użytkownika nad udostępnianiem danych.
- Ostateczny przewidywany termin emisji portfeli przez państwa członkowskie to listopad 2026 r.

Spis treści

1.	Główne założenia eIDAS 2.0	4
1.1	Czym jest eIDAS 2.0 i jakie zmiany wprowadza	4
1.2	Portfel Tożsamości Cyfrowej	6
1.3	Inne nowe usługi eIDAS 2.0	7
1.4	Harmonogram wdrożenia eIDAS 2.0	9
2.	Wyzwania związane z eIDAS 2.0	11
2.1	Obowiązki	11
2.2	Wyzwania i problemy	12
2.3	eIDAS 2.0 a inne regulacje europejskie	14
3.	Korzyści i nowe możliwości dla rynku wynikające z eIDAS 2.0	18

1. Główne założenia eIDAS 2.0

1.1 Czym jest eIDAS 2.0 i jakie zmiany wprowadza

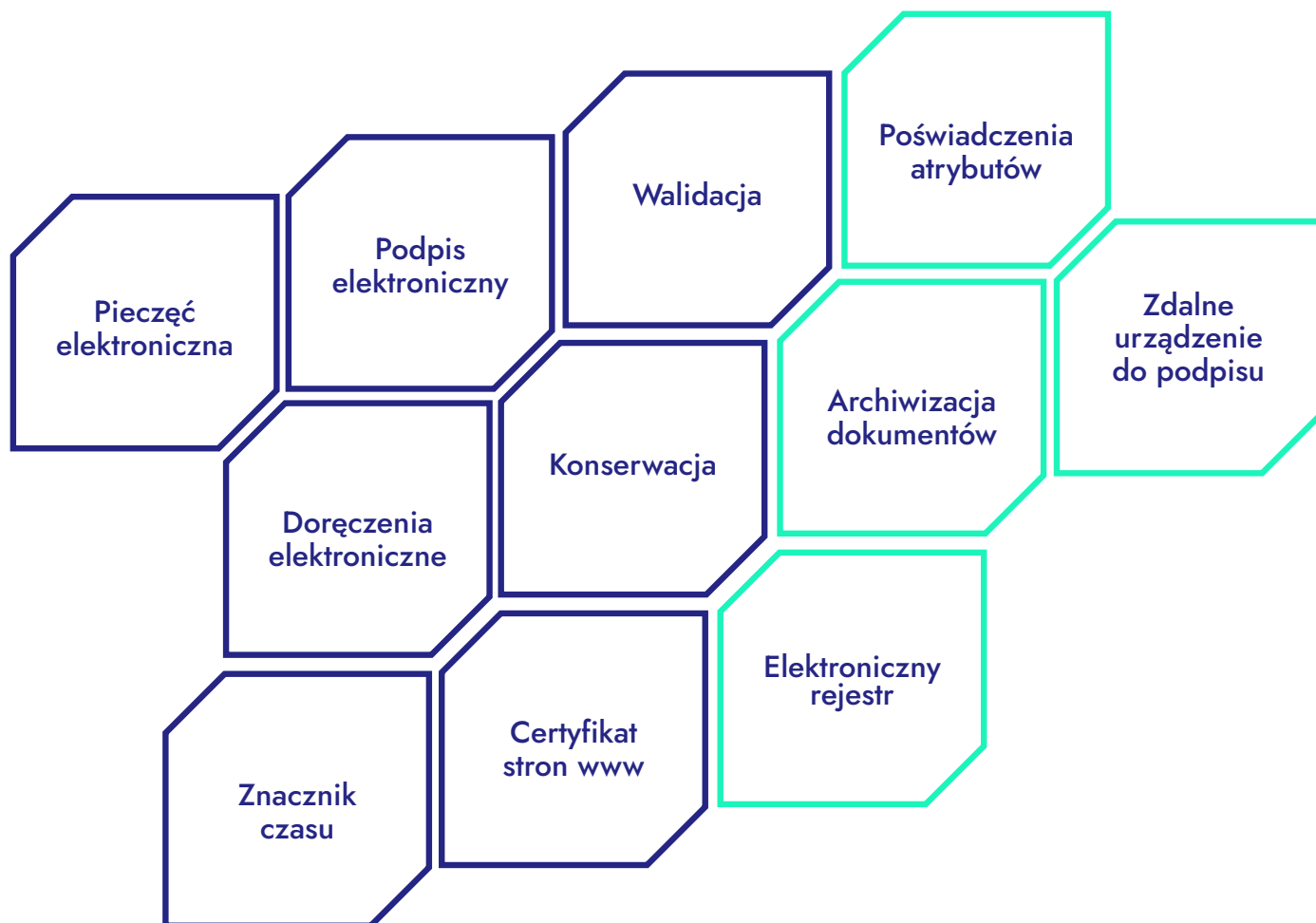
W lipcu 2024 roku przypada dziesiąta rocznica opublikowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (tzw. rozporządzenie eIDAS). Celem rozporządzenia była harmonizacja rynku cyfrowego – stworzenie ujednoliconych ram prawnych i technicznych dla elektronicznych transakcji na wspólnym rynku UE, wykorzystując elektroniczną identyfikację i usługi zaufania działające w ramach państw członkowskich. eIDAS stanowi fundamentalne ramy dla tożsamości cyfrowej w Unii Europejskiej oraz opisuje kluczowe elementy e-identyfikacji opartej o krajowe środki.

W dniu 29 lutego 2024 roku została przegłosowana nowelizacja rozporządzenia eIDAS (zwana potocznie eIDAS 2.0) przez Parlament Europejski. Niecały miesiąc później, 26 marca, Rada Unii Europejskiej również przyjęła tę nowelizację. Zaakceptowana nowelizacja rozporządzenia w kolejnych tygodniach została zamieszczona w Dzienniku Urzędowym UE, a po upływie dwudziestu dni od publikacji, czyli **20 maja 2024 roku, eIDAS 2.0 wszedł w życie i zaczął oficjalnie obowiązywać**. Pełne wdrożenie eIDAS 2.0 zaplanowane jest do końca 2026 roku.

Rozporządzenie eIDAS z 2014 roku określiło warunki uznawania przez państwa członkowskie środków identyfikacji elektronicznej osób fizycznych i prawnych, przepisy dotyczące usług zaufania, w szczególności transakcji elektronicznych oraz ustanowiło ramy prawne dla zdefiniowanych usług zaufania. eIDAS 2.0 wprowadza świeże spojrzenie na tożsamość cyfrową w Europie i określa nowe europejskie ramy tożsamości cyfrowej, które mają zapewnić obywatelom i przedsiębiorcom Unii Europejskiej powszechny dostęp do bezpiecznej i wiarygodnej identyfikacji elektronicznej oraz uwierzytelniania elektronicznego.

Nowelizacja rozporządzenia eIDAS wprowadza nowe wymogi bezpieczeństwa i procedury certyfikacji dla usług zaufania (takich jak podpis elektroniczny czy e-Doręczenia). Dzięki którym możliwe będzie zwiększenie zaufania użytkowników oraz ochrony przed zagrożeniami cybernetycznymi. eIDAS 2.0 rozszerza zakres świadczonych usług zaufania o dodatkowe elementy takie jak:

1. elektroniczne poświadczenia atrybutów,
2. elektroniczna archiwizacja danych elektronicznych i dokumentów elektronicznych,
3. zarządzanie zdalnymi urządzeniami do składania podpisu elektronicznego i pieczęci,
4. rejestrowanie danych elektronicznych w rejestrze elektronicznym.

Rysunek 1. Ekosystem usług zaufania w ramach eIDAS 2.0

Pierwsze akty implementujące ustanowione funkcje i wymagania bezpieczeństwa, a także kształt infrastruktury zaufania mają pojawić się jesienią 2024 roku. Choć część zmian, które wchodzi w życie dzięki nowelizacji rozporządzenia mają już odzwierciedlenie w brzmieniu odpowiednich artykułów i paragrafów, na inne musimy poczekać do czasu pojawienia się odpowiednich aktów wykonawczych.

1.2 Portfel Tożsamości Cyfrowej

Najbardziej rozpoznawalną zmianą, którą wprowadza eIDAS 2.0 jest wprowadzenie narzędzia o nazwie Europejski Portfel Tożsamości Cyfrowej.

Europejski Portfel Tożsamości Cyfrowej to środek identyfikacji elektronicznej, który umożliwia użytkownikowi bezpieczne przechowywanie i walidację danych identyfikujących osobę, jak i elektronicznych poświadczeń atrybutów. Co więcej umożliwia on bezpieczne zarządzanie tymi danymi i poświadczeniami na potrzeby udostępniania ich stronom ufającym oraz innym użytkownikom Europejskich Portfeli Tożsamości Cyfrowej. Portfel umożliwia również składanie kwalifikowanych podpisów elektronicznych lub kwalifikowanych pieczęci elektronicznych.

Celem wprowadzenia portfela jest umocnienie jednolitego rynku europejskiego przez umożliwienie obywatelom, mieszkańcom i przedsiębiorstwom identyfikację oraz uwierzytelnianie zarówno online, jak i offline. Najważniejsze cechy cyfrowego portfela:

- **bezpieczny** – przechowywanie i udostępnianie danych przez bezpieczne protokoły komunikacji,
- **godny zaufania** – wiarygodne źródło danych,
- **przyjazny użytkownikowi, wygodny i dostępny** – prosty i intuicyjny interfejs stworzony z myślą o użytkownikach,
- **rozpoznawalny w całej Unii Europejskiej** – możliwość identyfikacji we wszystkich krajach członkowskich UE.

W rozporządzeniu określono termin, który mówi o wprowadzeniu portfela i udostępnieniu go użytkownikom w sposób obligatoryjny – państwa członkowskie UE muszą posiadać swój portfel cyfrowy, który będzie służył obywatelom, przedsiębiorcom oraz innym instytucjom nie później niż 30 miesięcy od wejścia w życie eIDAS 2.0. Użytkownicy będą mogli łatwo udowodnić swoją tożsamość i udostępniać dokumenty elektroniczne ze swoich portfeli cyfrowych za pomocą telefonu komórkowego i innych kanałów, a także potwierdzić swoje atrybuty (np. kwalifikacje zawodowe, prawo jazdy). Portfel będzie oficjalnym środkiem identyfikacji, który będzie miał zastosowanie w sektorze publicznym oraz prywatnym. Portfel cyfrowy będzie oferował wbudowany kwalifikowany podpis elektroniczny, który ma być dostępny dla każdej osoby fizycznej i nieodpłatny przy wykorzystaniu do celów prywatnych.

W Polsce rolę Portfela Tożsamości Cyfrowej będzie pełnić prawdopodobnie, znana już na polskim rynku, aplikacja mObywatel.

1.3 Inne nowe usługi eIDAS 2.0

Rysunek 2. Obecne oraz nowe usługi zaufania

eIDAS 2.0 określa i wprowadza szereg nowych usług, które prawdopodobnie będą świadczone przez dostawców usług zaufania w przyszłości. Należy do nich archiwizacja elektroniczna danych elektronicznych i dokumentów, walidacja danych przekazywanych za pośrednictwem e-doręczeń, wydawanie elektronicznych poświadczeń atrybutów oraz ich walidacja, rejestrowanie danych elektronicznych w rejestrze elektronicznym, walidacja elektronicznych znaczników czasu, a także zarządzanie urządzeniami do składania podpisu elektronicznego na odległość. Poniżej przedstawione są opisy wybranych nowych usług:

Elektroniczne potwierdzenia atrybutów

eIDAS 2.0 wprowadza kwalifikowane elektroniczne poświadczenie atrybutów, czyli elektroniczne poświadczenie atrybutów wydawane przez kwalifikowanego dostawcę usług zaufania i spełniającego określone wymagania (załącznik V).

Elektroniczne potwierdzenia atrybutów to cyfrowe dokumenty lub certyfikaty, które weryfikują określone właściwości, cechy lub uprawnienia przypisane do osoby, organizacji lub przedmiotu. Są one wydawane przez zaufane instytucje lub podmioty, które mogą potwierdzić prawdziwość i autentyczność tych atrybutów. Elektroniczne potwierdzenia atrybutów są wykorzystywane w różnych kontekstach, m.in. takich jak:

- **Tożsamość cyfrowa** – potwierdza dane identyfikacyjne osoby, takie jak imię, nazwisko, numer identyfikacyjny, czy adres.
- **Uprawnienia i kwalifikacje** – weryfikują kwalifikacje zawodowe, uprawnienia do wykonywania określonych czynności czy posiadanie określonych licencji.
- **Atrybuty organizacyjne** – potwierdzają role i stanowiska w organizacjach, np. status pracownika, członka zarządu czy pełnomocnika.
- **Właściwości produktów** – potwierdzają cechy i specyfikacje produktów, np. certyfikaty jakości, zgodności z normami.

Elektroniczne potwierdzenia atrybutów są kluczowym elementem nowej infrastruktury zaufania, umożliwiającym bezpieczne i efektywne weryfikowanie informacji zarówno online jak i offline. Przykłady zastosowania obejmują *onboarding* do usług finansowych, logowanie do systemów informatycznych, autoryzację transakcji, czy potwierdzanie kwalifikacji podczas rekrutacji. Dzięki eIDAS 2.0, elektroniczne potwierdzenia atrybutów zyskują ujednoliczone ramy prawne w Unii Europejskiej, co zwiększy ich wiarygodność i interoperacyjność na rynku europejskim. Elektroniczne potwierdzenie atrybutów będzie uznawane przez sądy i urzędy, a każdy użytkownik będzie mógł wykorzystywać Portfel Tożsamości Cyfrowej do otrzymywania, przechowywania i udostępniania elektronicznych poświadczeń atrybutów.

Stworzenie rynku dla bezpiecznej wymiany atrybutów tożsamości cyfrowej ponad granicami, takich jak potwierdzenie wieku, kwalifikacje zawodowe, e-recepty, prawo jazdy, ubezpieczenie i wszelkiego rodzaju dane powiązane z eID użytkownika, jest bardzo oczekiwane i wydaje się być celem eIDAS 2.0, który może zostać osiągnięty.

Archiwizacja elektroniczna jako usługa zaufania

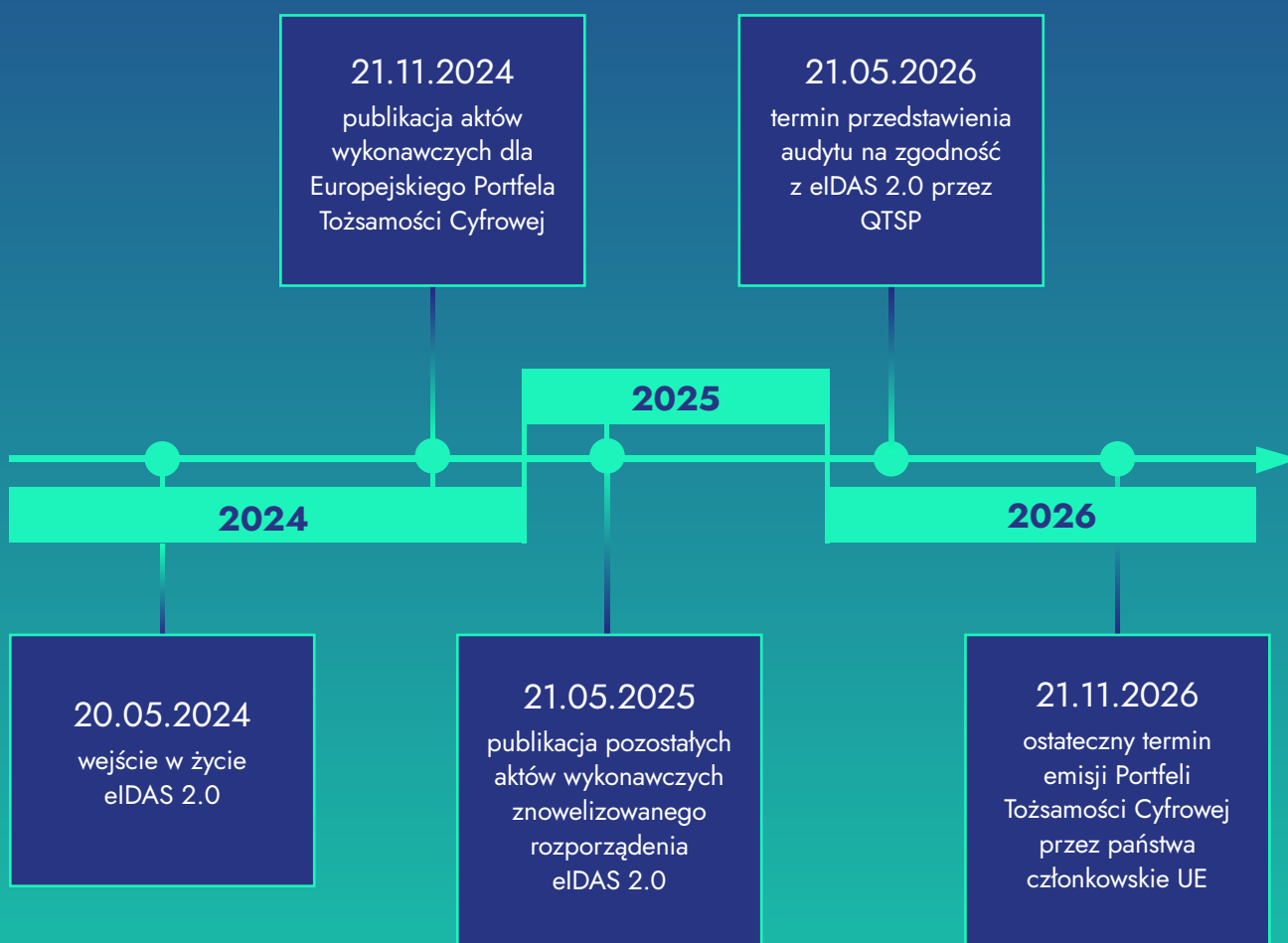
Archiwizacja elektroniczna to usługa, która obejmuje odbiór, przechowywanie, odzyskiwanie i usuwanie danych oraz dokumentów elektronicznych, zapewniając ich trwałość, czytelność, integralność, poufność i dowód pochodzenia przez cały okres ich przechowywania. Obecnie elektroniczna archiwizacja w krajach Unii Europejskiej funkcjonuje na podstawie przepisów krajowych, co uniemożliwia świadczenie i uznawanie tego typu usług transgranicznie. Dzięki włączeniu tej usługi do regulacji eIDAS 2.0, powstaje jednolite europejskie podejście, które unika fragmentacji rynku i może zwiększyć zapotrzebowanie na tę usługę w całej UE. Wiąże się to jednak z konkretnymi wymaganiami dla dostawców usług zaufania. Muszą oni stosować procedury i technologie, które zapewniają trwałość i czytelność danych elektronicznych w czasie, a także ich integralność i dokładność od momentu przechowywania do pobrania. Ponadto, eIDAS 2.0 wprowadza nowe regulacje dotyczące kar dla dostawców usług zaufania w przypadku naruszenia bezpieczeństwa świadczonych przez nich usług. Dodatkowe wymagania i kary dotyczą zarówno kwalifikowanych, jak i niekwalifikowanych dostawców usług zaufania.

1.4 Harmonogram wdrożenia eIDAS 2.0

Rozporządzenie eIDAS 2.0 weszło oficjalnie w życie 20 maja 2024 roku. Pierwsze akty implementujące funkcje i wymagania bezpieczeństwa, a także kształt infrastruktury zaufania muszą pojawić się w terminie 6-12 miesięcy od wejścia rozporządzenia w życie. Do dnia 21 listopada 2024 roku Komisja, w drodze aktów wykonawczych, sporządzi wykaz norm referencyjnych oraz ustanowi specyfikacje i procedury do celów certyfikacji Europejskich Portfeli Tożsamości Cyfrowej. Każde państwo członkowskie zobowiązane jest do zapewnienia swoim obywatelom co najmniej jednego Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej w terminie 24 miesięcy od dnia opublikowania w/w aktów wykonawczych.

Aktualni kwalifikowani dostawcy usług zaufania muszą dostosować swoją infrastrukturę i świadczone usługi do wymogów znowelizowanego rozporządzenia oraz przedstawić stosowny raport z audytu na zgodność nie później niż w dniu 21 maja 2026 roku.

Harmonogram wdrożenia Rozporządzenia eIDAS 2.0

2. Wyzwania związane z eIDAS 2.0

2.1 Obowiązki

Nowelizacja rozporządzenia nakreśla nowe ramy na cyfrowym rynku, którego owocem będą zmiany w biznesie, w życiu codziennym, nowe obowiązki, ale także nowe możliwości. Obecni, jak i nowi gracze rynkowi będą musieli sprostać wyzwaniom jakie stawia przed nimi eIDAS 2.0. Poniżej zostały przedstawione przykładowe zmiany na rynku przez eIDAS 2.0 dla wybranych typów podmiotów:

1. **Dostawcy usług zaufania** – podwyższone standardy bezpieczeństwa przy wydawaniu kwalifikowanych certyfikatów, pojawienie się nowych usług zaufania.
2. **Banki** – konieczność akceptacji Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej oraz jednolity sposób przekazywania danych. Portfel cyfrowy będzie uznawany jako narzędzie spełniające wymagania tzw. Silnego Uwierzytelnienia Użytkownika, które jest wymagane przy płatnościach oraz dostępie do systemów bankowych. Ponadto identyfikacja elektroniczna z wykorzystaniem portfela będzie wystarczająca do spełnienia wymagań dyrektywy o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy w zakresie zakładania rachunku płatniczego.
3. **Organizacje płatnicze** – nowelizacja dotyczy wszelkich transakcji w Europejskim Portfelu Tożsamości Cyfrowej oraz dostępu do NFC. Usługa może objąć również płatności, dlatego portfel cyfrowy może okazać się alternatywą do obecnych portfeli płatniczych (Google, Apple), a komunikacja NFC ma zostać wykorzystana do szerszego zakresu usług.
4. **Organizacje i instytucje wykorzystujące systemy oparte na eIDAS** – dostosowanie się do nowych wymogów eIDAS 2.0 wymusza aktualizację dokumentacji (np. polityk bezpieczeństwa, opis procedur), zmian w obecnych procedurach certyfikacji oraz ewentualne modyfikacje w infrastrukturze IT.
5. **Przedsiębiorstwa** – w nowelizacji rozporządzenia ujęto rozszerzenie zastosowań eIDAS, które korzystnie wpłyną na biznes i stworzą nowe szanse rozwoju dla firm. Nowości mają na celu usprawnienie operacji, zwiększenie bezpieczeństwa oraz stworzenie i poprawię zaufania i relacji z klientami zarówno w środowisku online jak i on-site. Każdy podmiot działający w obszarze bankowości, energetyki, mediów, telekomunikacji będzie musiał akceptować w swoich procesach Europejski Portfel Tożsamości Cyfrowej.
6. **Użytkownicy końcowi** – dzięki Portfelowi Tożsamości Cyfrowej jego użytkownicy będą mieli większą kontrolę nad swoimi danymi oraz możliwością ich udostępniania nie tylko podmiotom publicznym, ale także prywatnym, zarówno on-line, jak i on-site. Ponadto Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej będzie można używać także poza granicami swojego kraju na terenie całej UE.

2.2 Wyzwania i problemy

Implementacja znowelizowanego rozporządzenia eIDAS 2.0, wiąże się również z szeregiem istotnych wyzwań i problemów, o których nie można zapominać. Aby zapewnić efektywne funkcjonowanie nowego systemu, niezbędne jest rozważenie i rozwiązanie takich kwestii jak:

1. Ochrona danych osobowych – Rozporządzenie eIDAS 2.0 zobowiązuje do zgodności z przepisami RODO, jednakże sposób ich egzekwowania znacznie różni się pomiędzy państwami członkowskimi. Istotne pytanie dotyczy skuteczności systemu zgłaszania i reagowania na nadużycia, przewidzianego w nowelizacji eIDAS 2.0. Koordynacja działań na poziomie międzynarodowym może napotkać trudności, prowadząc do potencjalnych luk w ochronie danych osobowych.

2. Dostępność i wdrożenie cyfrowego ekosystemu – Kolejnym znaczącym wyzwaniem jest zapewnienie dostępności portfela cyfrowego dla wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Każde państwo członkowskie musi nie tylko wydać taki portfel, ale również stworzyć cyfrowy ekosystem umożliwiający jego efektywne wykorzystanie. Istnieją jednak obawy, że nie wszystkie kraje będą w stanie sprostać temu zadaniu. Ponadto, niejasne pozostaje, w jaki sposób portfele będą udostępniane i wydawane cudzoziemcom spoza UE żyjących na terenie Unii, takich jak np. wysoko wykwalifikowani pracownicy na długoletnich kontraktach.

3. Weryfikacja danych – Weryfikacja danych zawartych w portfelach cyfrowych stanowi kolejny problematyczny obszar. Różnice w podejściu do procesu weryfikacji danych w poszczególnych państwach członkowskich mogą prowadzić do niespójności i ryzyka niewłaściwej weryfikacji tożsamości. Różne organizacje i podmioty mogą nie wykorzystywać najskuteczniejszych metod weryfikacji, co stwarza dodatkowe zagrożenia.

4. Bezpieczeństwo aplikacji – Odporność portfela na ataki cybernetyczne oraz próby nieuprawnionego użycia danych stanowi kolejne istotne wyzwanie. W dobie rosnącej liczby cyberataków, aplikacje w różnych państwach członkowskich przechowujące poufne dane ich obywateli wymagają zabezpieczeń na najwyższym poziomie. Zagrożenia, takie jak ataki wspomagane sztuczną inteligencją mogą stanowić poważne wyzwanie dla bezpieczeństwa systemu.

5. Konkurencja ze strony międzynarodowych graczy – Wielcy międzynarodowi gracze, tacy jak Google i Apple, już oferują własne portfele cyfrowe, co może stanowić alternatywę dla krajowych portfeli cyfrowych. Na przykład Apple prowadzi testy digitalizacji i przechowywania cyfrowych odpowiedników prawa jazdy w USA. Istnieje ryzyko, że użytkownicy mogą preferować te rozwiązania zamiast krajowych, co może wpłynąć na adopcję nowego systemu w UE.

6. Adopcja przez obywateli – Podejście obywateli do używania elektronicznych wersji swoich dokumentów jest zróżnicowane w zależności od kraju. Badania Deloitte z 2023 roku (Deloitte Digital Consumer Trends Report 2023 The Belgian cut) wskazują, że 71% Belgów nie chce mieć cyfrowego identyfikatora w swoim telefonie, a 79% nie chce mobilnego prawa jazdy. Taka niechęć do digitalizacji może stanowić znaczną przeszkodę w szerokim przyjęciu nowego systemu i zapewne będzie wymagać intensywnych działań informacyjnych, edukacyjnych i zapewnienia najwyższej jakości użyteczności portfeli.

7. Przygotowanie pracowników – Efektywne wdrożenie eIDAS 2.0 wymaga również odpowiedniego przygotowania pracowników podmiotów, które będą musiały akceptować posługiwanie się Europejskim Portfelem Tożsamości Cyfrowej. Dotyczy to organizacji szkoleń z obsługi systemu, komunikacji w przypadku incydentów i awarii, procedur weryfikacji tożsamości, ochrony prywatności oraz przepisów dotyczących danych osobowych. Brak odpowiednich szkoleń może prowadzić do błędów w obsłudze systemu i naruszeń bezpieczeństwa.

EKSPERT RAPORTU

TOMASZ LITAROWICZ

Dyrektor Działu, Asseco Data Systems
Ekspert, European Signature Dialog,
Associated European Trust Centers

Nowelizacja rozporządzenia eIDAS wzmacnia i rozszerza ramy prawne rynku usług zaufania w całej Unii Europejskiej. eIDAS 2.0 sprawi, że dostęp do takich rozwiązań, jak zdalna identyfikacja, e-doręczenia czy podpis elektroniczny będzie jeszcze prostszy i bardziej powszechny, zarówno dla firm, urzędów, jak i osób fizycznych.

Nowe usługi i narzędzia wprowadzane przez eIDAS 2.0 w połączeniu z nowymi technologiami, jak np. sztuczna inteligencja (AI), pozwolą na jeszcze większą digitalizację procesów biznesowych i administracyjnych. Stworzy to podstawę do budowy nowych i efektywnych produktów oraz usług dla klientów i obywateli.

Co więcej, standaryzacja pozwoli na zniesienie cyfrowych granic pomiędzy poszczególnymi państwami UE, które obecnie stosują różne rozwiązania. Już dzisiaj bierzemy udział w rewolucji kształtującej nowe społeczeństwo informacyjne. Dzięki nowelizacji rozporządzenia eIDAS ten proces przyspieszy jeszcze bardziej.

2.3 eIDAS 2.0 a inne regulacje europejskie

Nowelizacja rozporządzenia eIDAS odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu przyszłości cyfrowej Unii Europejskiej. Nie będzie ona odizolowanym aktem prawnym, a raczej impulsem do długoterminowego rozwoju usług cyfrowych w całej UE. Wprowadzone zmiany zwiększają bezpieczeństwo, interoperacyjność i zaufanie do usług cyfrowych, co nie pozostaje bez wpływu na inne przyszłe dyrektywy oraz rozporządzenia UE.

Przykład 1: Procedury dotyczące podatku u źródła.

Planowana dyrektywa FASTER (*Faster and Safer Relief of Excess Withholding Taxes*) w sprawie szybszego i bezpieczniejszego mechanizmu ulg w nadmiernym podatku u źródła ma sprawić, że inwestorzy transgraniczni, krajowe organy podatkowe i pośrednicy finansowi, tacy jak banki lub platformy inwestycyjne, będą dysponować bezpieczniejszymi i wydajniejszymi procedurami dotyczącymi podatku u źródła w UE.

Dyrektywa FASTER wprowadzi wspólny unijny cyfrowy certyfikat rezydencji podatkowej (eTRC). Inwestorzy płacący podatki będą mogli go stosować, by móc skorzystać z przyspieszonych procedur uzyskiwania ulgi od podatku u źródła. Państwa członkowskie zapewnią zautomatyzowany proces wydawania cyfrowych certyfikatów rezydencji podatkowej osobom fizycznym lub podmiotom uznanym za rezydentów w ich jurysdykcji do celów podatkowych.

W wyniku wdrożenia w/w dyrektywy administracje podatkowe w poszczególnych państwach członkowskich UE będą mogły wydawać udziałowcowi (osobie fizycznej lub spółce) eTRC w postaci elektronicznie zabezpieczonego dokumentu PDF, który może być odczytywany przez człowieka i maszynę, lub jako elektroniczne poświadczenie atrybutów w portfelu cyfrowym (indywidualnym lub firmowym).

Przykład 2: Unijny certyfikat spółek i pełnomocnictwo unijne.

Przegłosowany w Parlamencie Europejskim w kwietniu 2024 roku wniosek Komisji Europejskiej zmieni zapisy w dwóch dyrektywach w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (2017/1132) oraz dyrektywy w sprawie prawa spółek, dotyczącej jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (2009/102/WE).

Dokument wprowadza szereg ulepszeń mających na celu uproszczenie procedur i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw oraz organów krajowych w kontekście prawa spółek i działań transgranicznych w Unii Europejskiej.

Wśród przegłosowanych zmian znajduje się m.in. wprowadzenie Europejskiego Certyfikatu dla Firm (*EU Company Certificate*) oraz Cyfrowego Pełnomocnictwa Unijnego (*Digital EU Power of Attorney*). Te nowe elektroniczne dokumenty ułatwią firmom udowodnienie ich statusu prawnego i prowadzenie działalności w innym państwie członkowskim bez konieczności przedkładania dodatkowej dokumentacji oraz umożliwią upoważnienie osoby do reprezentowania firmy w określonych procedurach z wymiarem transgranicznym w ramach prawa Unii Europejskiej. Oba dokumenty, dostosowane do nowych środków cyfrowych (jak np. elektroniczne potwierdzenia atrybutów), będą kompatybilne z Europejskim Portfelem Tożsamości Cyfrowej oraz będzie można je uwierzytelniać za pomocą usług zaufania. To tylko wybrane przykłady podejścia pokazujące długoterminowy potencjał budowania korzyści na bazie portfeli tożsamości cyfrowej.

Pozostałe ważne regulacje

eIDAS 2.0 będzie współistnieć z innymi ważnymi przepisami, takimi jak PSD3, AML6, rozporządzenie DORA, NIS2, RODO oraz powiązаныmi regulacjami i mandatami regulacji sektorowych w każdym państwie członkowskim.

Dyrektywa PSD3, a dokładniej Dyrektywa w sprawie Usług Płatniczych 3 (Payment Services Directive 3), zawiera „pakiet regulacyjny”, w którego skład wchodzi Rozporządzenie PSR oraz Rozporządzenie FIDA. Motywem wprowadzenia PSD3 było: zwiększenie ochrony użytkownika i zaufania do płatności, poprawa konkurencyjności (jako skutek niedoskonałego systemu open banking), zwiększenie skuteczności egzekwowania przepisów i ich wdrażania w państwach członkowskich (przez niespójne uprawnienia i obowiązki organów nadzoru) oraz poprawa (bezpośredniego lub pośredniego) dostępu do systemów płatności i rachunków bankowych dla dostawców usług płatniczych spoza sektora bankowego. Poniżej wymieniono nazwy najważniejszych przepisów dotyczących rynku finansowego, które w różny sposób łączą się z rozporządzeniem eIDAS 2.0:

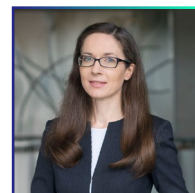
1. **Rozporządzenie PSR** – Rozporządzenie w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego (Payment Service Regulation).
2. **Rozporządzenie FIDA** – Rozporządzenie w sprawie otwartych finansów (Financial Data Acces).
3. **Rozporządzenie DORA** – Rozporządzenie w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego (Digital Operational Resilience Act).
4. **Dyrektywa NIS2** – Dyrektywa w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w całej Unii.
5. **Rozporządzenie MICA** - Rozporządzenie w sprawie rynków kryptoaktywów MICA (Markets in Crypto Assets Reglation).
6. **Pakiet AML** (VI Dyrektywa AML, oraz Rozporządzenie).

EKSPERT RAPORTU

ELŻBIETA WŁODARCZYK

Dyrektor Linii biznesowej podpis elektroniczny w KIR

Powinniśmy się spodziewać, że wdrożenie przepisów eIDAS 2.0 będzie stymulowało rozwój rynku usług zaufania w Polsce. Przyczyni się także do przyspieszenia cyfryzacji w wielu sektorach i pozytywnie wpłynie na ogólny stan i konkurencyjność naszej gospodarki. Patrząc od strony klienta, konsekwencją nowych regulacji będzie możliwość skorzystania z rozbudowanego portfolio usług dostępnych online – komercyjnych i oferowanych przez administrację publiczną. Jednocześnie wzrośnie poziom akceptacji dla cyfrowych transakcji i usług, dzięki rozszerzeniu katalogu usług zaufania o takie usługi jak usługi archiwizacji i przechowywania dokumentów. Nowe przepisy wymuszą ujednolicenie standardów jakości oferowanych na rynku rozwiązań.

eIDAS 2.0 wprowadza nowe ramy prawne i technologiczne także po to, aby ułatwić świadczenie usług transgranicznych. Dzięki tej standaryzacji, lokalna oferta będzie dużo łatwiej dostępna dla klientów poza Polską, bo każda usługa zyska status rozwiązania europejskiego. Oznacza to, że nasza identyfikacja elektroniczna i usługi zaufania będą uznawane we wszystkich państwach członkowskich UE. To ułatwi polskim przedsiębiorstwom dostarczanie usług cyfrowych na wszystkich rynkach europejskich, a obywatelom i firmom z innych krajów Unii umożliwi korzystanie z polskich rozwiązań cyfrowych. Wymuszenie na każdym państwie członkowskim udostępnienia obywatelom portfela elektronicznego da użytkownikom możliwość swobodnego wyboru dostawcy usług zaufania online. W KIR już teraz przygotowujemy swoje produkty z myślą o funkcjonowaniu na poszerzonym rynku. Nasz najnowszy produkt, e-pieczęć w wersji mobilnej, jest rozwiązaniem gotowym do wykorzystania na terenie każdego z państw członkowskich UE.

3. Korzyści i nowe możliwości dla rynku wynikające z eIDAS 2.0

Powszechna, transgraniczna i bezpieczniejsza identyfikacja osób i firm w środowisku online i *on-site*.

Nowelizacja eIDAS 2.0 pozwoli na łatwiejszą i dokładniejszą identyfikację osób i firm korzystających z różnych usług niezależnie od branży i skali (od małego sklepu po duże instytucje finansowe jak banki). Od 2026 roku każdy z obywateli Państw członkowskich będzie mógł korzystać z portfela ze zunifikowanym interfejsem, honorowany w każdym z krajów UE, o jednolitym modelu bezpieczeństwa dającym wszystkim poczucie bezpiecznego narzędzia ułatwiającego codzienne funkcjonowanie. Europejskie Portfele Tożsamości Cyfrowej będą dostępne w każdym państwie członkowskim i będą funkcjonować zgodnie z tymi samymi standardami technicznymi oraz oferować takie same doświadczenie użytkownikowi z takimi samymi funkcjami, niezależnie od tego, gdzie będą używane i w którym państwie członkowskim zostaną wydane.

Funkcjonalności portfela pozwalające na bezpieczną identyfikację i uwierzytelnianie uproszczą dostęp do cyfrowych usług publicznych zarówno w kraju, jak i za granicą. Usługi, które wcześniej wymagały czasu i dokładności jak np. manualnego wprowadzania danych do elektronicznych formularzy będą po pierwsze trwały krócej a po drugie zminimalizują ryzyko błędów po obu stronach interakcji. Dodatkowo upowszechnienie zasady „*once-only*” ograniczy konieczność ponownego dostarczania informacji, które już raz w przeszłości były wprowadzone do danego systemu w konkretnym celu.

Portfel da nie tylko możliwość zidentyfikowania się użytkownika wobec usługodawców, ale pozwoli również na dostarczenie niezwykle ważnych i przydatnych dla obu stron informacji, takich jak chociażby o posiadaniu kredytu, statusie zatrudnienia, miejscu zamieszkania, opłaceniu podatków, ważnym bilecie komunikacyjnym, posiadaniu uprawnień do ulg i zniżek, potwierdzonym notarialnie prawie do posiadania dóbr, nieruchomości, itp. Pozwoli docelowo na bezpieczne przechowywanie wiz, paszportów i innych dokumentów podróży pozwalając na łatwe odprawianie się na lotnisku, czy też rejestrację w hotelach. Wszystkie te informacje będą mogły być dostarczane w jednolity i wiarygodny sposób, który będzie bardzo użyteczny w różnorodnych procesach biznesowych na poziomie całej Unii Europejskiej.

Obecnie funkcjonują już różne systemy identyfikacji elektronicznej, jednak w ich przypadku użytkownik ma ograniczoną możliwość decydowania o sposobie udostępniania swoich danych w procesach cyfrowych. W nowym wprowadzanym przez nowelizację eIDAS 2.0 modelu to prywatny biznes, usługodawca lub nawet organizacje społeczne będą mogły zdecydować co jest ważną i przydatną informacją, którą chcą udostępniać w konkretnym

kontekście i przypadku użycia. Użytkownik będzie miał natomiast dostęp do informacji kto jest odbiorcą jego danych i jaki konkretny ich zestaw został przekazany.

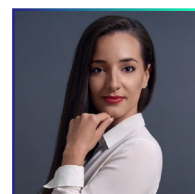
Portfel da użytkownikom jeden sposób identyfikacji na wszystkich kontach bankowych, pozwalając na autoryzację płatności za jego pośrednictwem. Pozwoli również zweryfikować tożsamość podczas otwierania konta bankowego w sposób całkowicie online bez tracenia czasu i pieniędzy na zbędne dojazdy. Portfel pozwoli również użytkownikowi udowodnić dla kogo pracuje lub kogo reprezentuje podczas dokonywania transakcji w kontekście biznesowym.

Dzięki portfelowi użytkownik będzie mógł zweryfikować stronę, która zwróci się do niego z żądaniem, a informacja o udostępnieniu pozostawi ślad w portfelu. Dodatkowo użytkownik będzie mógł wycofać wcześniej wydaną zgodę, jeśli zajdzie taka potrzeba lub konieczność. Wykorzystanie usług zgodnych z eIDAS zwiększy bezpieczeństwo transakcji, co może pomóc użytkownikom unikać strat finansowych wynikających z oszustw czy kradzieży tożsamości.

EKSPERT RAPORTU

AGATA KOLORZ

Menedżer ds. zgodności z przepisami bezpieczeństwa informacji,
inspektor ochrony danych (DPO), Autenti

Nowelizacja eIDAS to krok w stronę kolejnych rewolucji cyfrowych na terenie UE i szansa na kolejne etapy digitalizacji wielu firm. Już na bazie pierwotnej wersji Rozporządzenia w ostatnich latach mogliśmy zaobserwować zwiększenie implementacji usług zaufania w biznesie.

Dają one możliwość przedsiębiorcom nie tylko przyspieszenia transakcji i procesów, które do tej pory odbywały się wyłącznie przy fizycznej obecności i/lub papierowo. Są sposobem na realne oszczędności, pozwalając na inwestowanie w inne obszary.

Obecnie, kiedy usługi zaufania i identyfikacja elektroniczną stają się coraz bardziej powszechne, wzrasta również zapotrzebowanie na ich rozwój oraz bezpieczeństwo.

Takie możliwości otwiera nam obowiązujący już dzisiaj eIDAS 2.0 wraz z innymi uzupełniającymi aktami prawa, np. Dyrektywą NIS2, traktującej o wspólnym poziomie cyberbezpieczeństwa, a z którą dostawcy usług zaufania muszą wykazać zgodność. Dzięki temu nasi klienci mogą jeszcze pewniej podejmować decyzje w obszarze digitalizacji.

Kwalifikowany podpis elektroniczny dla każdego

Po upowszechnieniu się portfeli każdy obywatel kraju członkowskiego będzie miał możliwość podpisania dowolnej umowy, w tym np. umowy o pracę z pełną mocą prawną wykorzystując łatwo dostępny kwalifikowany podpis elektroniczny. Po zarejestrowaniu się w Europejskim Portfelu Tożsamości Cyfrowej osoby fizyczne powinny mieć możliwość używania go do składania kwalifikowanych podpisów elektronicznych w sprawach osobistych, domyślnie i nieodpłatnie, bez konieczności przechodzenia przez jakiegokolwiek dodatkowe procedury administracyjne.

eIDAS 2.0 ma przynieść nowe możliwości, zarówno dla użytkowników indywidualnych jak i prywatnych firm, które będą mogły wykorzystać je w codziennych transakcjach cyfrowych. Ma ułatwić przedsiębiorstwom świadczenie usług na terenie całej Unii Europejskiej, zapewniając zgodność z wymogami dotyczącymi identyfikacji elektronicznej i usług zaufania. To otwiera przed firmami nowe możliwości ekspansji i dostępu do szerszego rynku.

Zwiększenie cyberbezpieczeństwa i synchronizacja z innymi regulacjami dotyczącymi rynku cyfrowego

Nowelizacja Rozporządzenia eIDAS nie stanowi odrębnego bytu stworzonego jako odizolowana regulacja. Jest ono częścią polityki o nazwie „Droga ku cyfrowej dekadzie do 2030 r.”, w której określono założenia i cyfrowe cele unijnych ram, które mają zapewnić wprowadzenie na szeroką skalę zaufanej, dobrowolnej i kontrolowanej przez użytkownika tożsamości cyfrowej, uznawanej w całej Unii oraz umożliwiającej każdemu użytkownikowi kontrolowanie swoich danych w interakcjach online. Dzięki takim działaniom obywatele i rezydenci Unii Europejskiej zyskają większą swobodę realizacji swoich praw w przestrzeni cyfrowej oraz uczestniczenia w cyfrowej gospodarce. Będą mogli korzystać z dostępnej, bezpiecznej i zaufanej tożsamości cyfrowej, która umożliwia dostęp do szerokiego wachlarza usług online i offline, zapewniając ochronę przed ryzykiem w cyberprzestrzeni i przed cyberprzestępczością, w tym naruszeniami ochrony danych i kradzieżą tożsamości lub manipulowaniem tożsamością.

Zharmonizowane ramy tożsamości cyfrowej mają wspierać budowanie bardziej zintegrowanej cyfrowo Unii poprzez redukcję barier cyfrowych między państwami członkowskimi oraz umożliwienie obywatelom i rezydentom korzystania z cyfryzacji, przy jednoczesnym zwiększeniu przejrzystości i ochrony ich praw. Ujednolicone podejście do elektronicznej identyfikacji może zmniejszyć ryzyko i koszty związane z obecną fragmentacją, wynikającą z różnych krajowych rozwiązań lub ich braku w niektórych państwach członkowskich. Takie podejście wzmocni rynek wewnętrzny, umożliwiając obywatelom i rezydentom Unii, zgodnie z prawem krajowym, oraz przedsiębiorstwom bezpieczne, godne zaufania, przyjazne dla użytkownika, wygodne, dostępne i zharmonizowane w całej Unii identyfikowanie się i uwierzytelnianie tożsamości drogą elektroniczną.

EKSPERT RAPORTU

MICHAŁ TABOR

Partner, Członek Zarządu, Obserwatorium.biz

Ekspert ds. identyfikacji, weryfikacji i podpisu elektronicznego, PIIT

Członek Rady, Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych

Ustanowienie Europejskich Ram Tożsamości Cyfrowej stanowi rewolucje usługach i transakcjach elektronicznych w Unii Europejskiej. Nowe rozporządzenie zmienia dotychczasowe modele w zakresie zarówno identyfikacji elektronicznej jak i usług zaufania stawiając w centrum uwagi użytkownika, który otrzyma kontrolę nad udostępnianiem swoich danych oraz możliwość wykorzystania tych samych rozwiązań zarówno w życiu prywatnym, usługach publicznych jak i usługach komercyjnych.

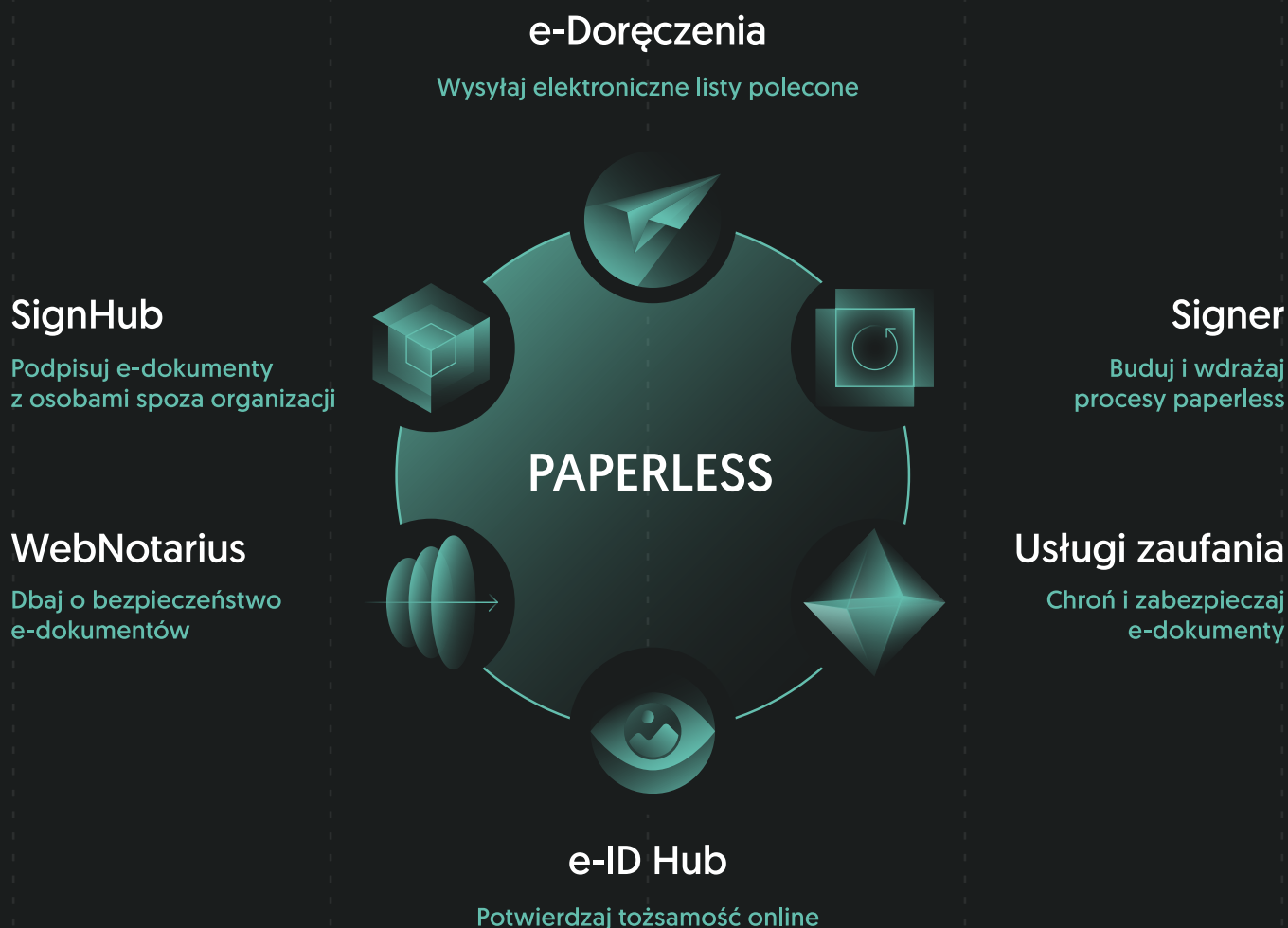
Dziś o tym w jaki sposób i gdzie informacje o naszej tożsamości będą wykorzystane decyduje albo minister ds. informatyzacji albo banki, gdzie z jednej strony każde zalogowanie jest odnotowane w systemie login.gov.pl, z drugiej ogranicza się tylko do pewnego zakresu danych oraz wymaga zgody dostawcy tożsamości – najczęściej banku. Portfel tożsamości cyfrowej to bezpieczna teczka, którą zarządza właściciel sam, może tam gromadzić różne atrybuty dotyczące swojej tożsamości oraz uprawnień, a następnie udostępniać w sposób bezpieczny zainteresowanym stronom nie będąc ograniczonym od dobrej woli udostępniających źródła danych. Co więcej mechanizmy techniczne i prawne uniemożliwią śledzenie i weryfikowanie, gdzie dane identyfikacyjne i atrybuty zostały użyte, wpracowane rozwiązania dadzą użytkownikom pełną kontrolę nad swoimi danymi i zakresem ich użytkowania.

Celem nowego rozporządzenia jest umożliwienie funkcjonowania jednego rodzaju podpisu elektronicznego, czyli kwalifikowanego podpisu elektronicznego, który będzie aktywowany z portfela cyfrowej tożsamości. Oznacza to, że posiadacz portfela tożsamości bez dodatkowych rejestracji będzie miał możliwość złożenia kwalifikowanego podpisu, a co więcej czynność ta wykonywana na potrzeby prywatne dla składającego podpis będzie bezpłatna. Rewolucja polega na tym, że kwalifikowane usługi zaufania dzięki swojej dostępności przestaną być jedynie narzędziem tylko dla profesjonalistów, pozwolą podpisać umowę pożyczki lub po prostu zlecić transakcję w banku, ale tym samym narzędziem wysłać pismo do urzędu lub zrobić proste upoważnienie.

Rozporządzenie wprowadziło wiele nowych usług zaufania, które są związane z coraz większym użyciem cyfrowej tożsamości w codziennych sprawach. Jednolity model bezpieczeństwa pozwoli zarówno biznesowi jak i administracji publicznej odejść od konieczności budowania własnych rozwiązań, w tym lokalnych podpisów i zastosowanie w procesach biznesowych rozwiązań dostarczonych przez europejskie ramy tożsamości cyfrowej.

Używaj narzędzi ekosystemu #EnterprisePaperless!

Transformacja cyfrowa zwiększa efektywność, ale wymaga gotowości do zmian w procesach i sposobie myślenia. Dzięki nam odkryjesz korzyści z przejścia na paperless i przeniesiesz swoją organizację do cyfrowej przyszłości, gdzie papier przestaje być nośnikiem dokumentów.

Dołącz do świadomych przedsiębiorców.
Sprawdź jak na: paperless.aseco.com

ASECO

www.obserwatorium.biz

**DORADZAMY
SZKOLIMY
BADAMY**

#podpis_elektroniczny

#uslugi_zaufania

#elektroniczna_identyfikacja

#ergonomia_uslug_cyfrowych

#transformacja_cyfrowa_biznesu_i_administracji

OBSERWATORIUM . BIZ

Autorzy raportu

Redakcja: Piotr Sterczała

Autorzy:

Sławomir Hadryan

Dominika Rzęsa

Michał Tabor

Piotr Sterczała

Miłosz Brakoniecki

Nota prawna

Opinie zawarte w raporcie wydane zostały na podstawie wiedzy pozyskanej z badania rynku i doświadczenia autorów raportu. Autorzy nie biorą odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie opinii wydanych w ramach raportu „eIDAS 2.0 - czym jest i jak zmieni rynek cyfrowy?”